

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/176/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714215567
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714215567.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci navrhovateľov: v rade 1/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., H. XX, v rade 2/ I. Q., nar. X.X.XXXX, bytom R., H. XX, v rade 3/ E. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom R., H. XX, zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária Hagara - Hagarová s.r.o., so sídlom D. Dlabača 35, Žilina, IČO: 36 806 498, proti odporcom: v rade 1/ R. I., nar. XX.X.XXXX, bytom P. P., P. XX, zastúpený JUDr. Jánom Repáňom, advokátom so sídlom M. R. L. XX, R., v rade 2/ Wüstenrot poisťovňa a.s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie odporcu v rade 1/ a navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 5C/312/2014-146 zo dňa 10. februára 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd odporcovi v rade 1/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľom v rade 1/, 2/ a 3/ každému sumu vo výške 5 000 euro, vo zvyšnej časti súd návrh voči odporcovi v rade 1/ zamietol. V celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľov v rade 1/, 2/, 3/ voči odporcovi v rade 2/. Rozhodnutie o trovách konania si ponechal na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Dospel k záveru, že konaním odporcu v rade 1/ došlo k zásahu do práv navrhovateľov ako manželky a detí nebohého poškodeného na ochranu osobnosti, konkrétne zásahu na právo na súkromie ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktoré im poskytuje ochranu § 11 Občianskeho zákonníka. Pri určovaní výšky peňažnej náhrady súd prihliadal na nenapraviteľný smrteľný následok, vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania odporcu v rade 1/, ako aj na dôsledky, ktoré smrť nebohého vyvolala u navrhovateľov. Pretože na strane nebohého mal súd nesporne preukázané, že jeho správanie závažným spôsobom ovplyvnilo vznik dopravnej nehody, súd túto skutočnosť zohľadnil pri výške nemajetkovej ujmy a túto stanovil pre všetkých troch navrhovateľov v rovnakej výške 5 000 euro. Vo vzťahu k odporcovi v rade 2/ súd návrh navrhovateľov v celom rozsahu zamietol. Podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie odporca v rade 1/. Poukázal pritom na konanie nebohého/poškodeného E. Q., ktorý svojím konaním výrazne prispel k vzniku kolíznej situácie, a teda sa výrazne podieľal na vzniku dopravnej nehody. Súd na túto skutočnosť nedostatočne prihliadol. Bez opodstatnenia hodnotil citové väzby rovnako u všetkých navrhovateľov. Nesúhlasil s tým, že voči odporcovi v rade 2/ súd návrh zamietol. Súd sa nedostatočne vysporiadal v rámci vykonaného dokazovania s predloženým rozsudkom č. C - 22/12 zo dňa 24.10.2013 a nesprávne rozhodol. Súd

neuviedol žiadne konkrétne argumenty v prospech vylúčenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby voči odporcovi v rade 2/. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolanie bolo podané aj zo strany navrhovateľov. Nestotožnili sa s názorom prvostupňového súdu, ktorý návrh voči odporcovi v rade 2/ zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Prvostupňový súd mal opomenúť tzv. nepriamy účinok smerníc. Za stavu, keď právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje navrhovateľom ako poškodeným požadovať škodu ako náhradu nemajetkovej ujmy, je dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy má byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Pokiaľ išlo o priznanú sumu, mali za to, že jej výška je výsledkom úvahy súdu, ktorá vybočila z medzí a hľadísk stanovených zákonom. Z odôvodnenia nie je zrejmé, na základe akej úvahy súd rozhodol, že výška priznaná jednotlivým navrhovateľom je primeraná spôsobenej ujme. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za ľudský život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Navrhli rozhodnutie zmeniť návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Uplatnili si trovy základného, ako i odvolacieho konania v celkovej výške 1 428,85 eur.

K podaným odvolaniam sa vyjadril odporca v rade 2/, ktorý považoval napadnutý rozsudok za vecne správny a navrhol ho potvrdiť.

K odvolaniu odporcu v rade 1/ sa vyjadrili navrhovatelia. Stotožnili sa s odvolaním odporcu v rade 1/, pokiaľ išlo o zamietnutie návrhu v celom rozsahu voči odporcovi v rade 2/. Pokiaľ odporca v rade 1/ namietal priznaný nárok, mali za to, že ani priznaná náhrada nezodpovedá povahe následkov. Navrhli rozhodnutie zmeniť alternatívne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. tento rozsudok podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľov neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, čo možno konštatovať i v súvislosti s výškou priznanej nemajetkovej ujmy. Aj v tejto časti prvostupňový súd správne vyhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti, keď priznal navrhovateľom náhradu v sume 5 000 euro každému.

Pokiaľ išlo o výrok, ktorým v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľov v rade 1/, 2/, 3/ voči odporcovi v rade 2/, aj v tejto časti sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa.

Bezprostredne s otázkou pasívnej legitímácie odporcu v rade 2/ v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka zo zmluvného zákonného poistenia nepochybne súvisí posúdenie rozsahu poistného krytia podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.. Do pojmu náhrada škody a nákladov pri usmrtení v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť odporcu v rade 2/ na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda odporca v rade 2/ nie je v konaní o tomto nároku pasívne legitimovaný.

Odvolací súd nevidel dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. ani po rozhodnutí SD rozsudkom C-22/12 vo veci Katarína Hassová proti Rastislavovi Petríkovi a Blanke Holingovej. Právna veta tohto rozsudku jednoznačne konštatuje, že „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a článok 1 prvý oddiel tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu

nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“. V danom prípade Súdny dvor EÚ v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ale nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerat'. Z § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktne od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane), pričom v uvedenom rozsudku Súdneho dvora EÚ nebolo konštatované, že by toto ustanovenie bolo v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich poistenie zodpovednosti motorových vozidiel. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.